

การประสานงานและการดำเนินการของตัวความก่อนและหลังการยื่นคำคู่ความ

การดำเนินคดีปกครองที่จะสามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชนหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อย่างแท้จริงก็ต่อเมื่อพนักงานอัยการผู้รับมอบอำนาจดำเนินคดีแทนหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเสนอข้อเท็จจริงข้อกฎหมายและพยานหลักฐานต่อศาลปกครองได้ครบถ้วน การที่พนักงานอัยการผู้รับมอบอำนาจจะสามารถดำเนินการเช่นนั้นได้ก็ต่อเมื่อได้ทราบถึงข้อเท็จจริงในคดีอย่างละเอียดและมีพยานหลักฐานประกอบข้อเท็จจริงทุกอย่างซึ่งการที่พนักงานอัยการจะทราบข้อเท็จจริงและมีพยานหลักฐานดังกล่าวก็ต้องเกิดจากการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างพนักงานอัยการผู้รับมอบอำนาจกับตัวความและผู้ประสานงานคดีที่ทราบข้อเท็จจริงและครอบครองพยานหลักฐานดังกล่าว ดังนั้น การประสานงาน การสื่อสารและการดำเนินการติดต่อซึ่งกันและกันจึงมีความสำคัญยิ่งสำนักงานคดีปกครองจึงได้กำหนดแนวทางในการประสานงานคดีไว้ ดังนี้

๑. การประสานงานและการดำเนินการของตัวความก่อนการยื่นคำคู่ความ

๑.๑ ผู้ประสานงานคดีผู้รับผิดชอบอาจกำหนดให้เป็นคณะหรือรายบุคคลก็ได้แต่ต้องระบุให้ชัดเจน

หน่วยงานที่ส่งเรื่องมาให้สำนักงานคดีปกครองดำเนินคดีแทนต้องแจ้งชื่อผู้ประสานงาน ผู้รวบรวมพยานหลักฐาน ผู้ที่ทราบข้อเท็จจริง โดยระบุตัวตำแหน่งสถานที่ติดต่อและหมายเลขโทรศัพท์สำนักงาน รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อใช้ในการติดต่อประสานงานเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วน

๑.๒ ใบมอบอำนาจ

ใบมอบอำนาจต้องใช้แบบพิมพ์ของศาลปกครอง ซึ่งสามารถดาวน์โหลด (download) ได้จากเว็บไซต์ของศาลปกครอง ตัวอย่างใบมอบฉันทะ/ใบมอบอำนาจ

ข้อความที่ระบุไว้ในใบมอบอำนาจควรกรอกข้อความที่ให้อำนาจดำเนินคดีหรือข้อความตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๖๒ ให้ครบถ้วนดังนี้

๑.๒.๑ กรณีว่าต่าง ดำเนินการฟ้อง ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนกว่าคดีจะถึงที่สุด อุทธรณ์และแก้อุทธรณ์คดีต่อศาลปกครองสูงสุด ถอนฟ้อง รับเงินค่าธรรมเนียม ดำเนินการบังคับคดี ขอพิจารณาคดีใหม่และมอบอำนาจช่วงในการดำเนินคดีแทน

๑.๒.๒ กรณีแก้ต่าง ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนกว่าคดีจะถึงที่สุด อุทธรณ์คดีและแก้อุทธรณ์คดีต่อศาลปกครองสูงสุดและมอบอำนาจช่วงในการดำเนินคดีแทน

๑.๒.๓ กรณีเพิกถอนหรือบังคับตามคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการ ดำเนินการยื่นคำร้อง ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนกว่าคดีจะถึงที่สุด การอุทธรณ์คดีต่อศาลปกครองสูงสุด การถอนคำร้อง การรับเงินค่าธรรมเนียม การดำเนินการบังคับคดีขอพิจารณาคดีใหม่และมอบอำนาจช่วงในการดำเนินคดีแทน

ให้กรอกรายละเอียดเกี่ยวกับคดีในใบมอบอำนาจก่อนที่จะให้ผู้มอบอำนาจลงลายมือชื่อ และต้องระบุว่าผู้มอบอำนาจมีชื่อ นามสกุล และตำแหน่งใดไว้ได้ลายมือชื่อ ให้ส่งใบมอบอำนาจพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวและคำสั่งแต่งตั้งให้พนักงานอัยการพร้อมกับการส่งมอบสำนวนให้สำนักงานคดีปกครอง

กรณีมอบอำนาจโดยระบุตำแหน่ง ให้ส่งสำเนาคำสั่งการดำรงตำแหน่งของผู้มอบอำนาจและหลักฐานบัตรประจำตัวของผู้มอบอำนาจ ถ้าผู้มอบอำนาจเป็นคณะบุคคลถูกฟ้องกรรมการทุกคนที่ถูกฟ้องจะต้องลงชื่อทุกคนในใบมอบอำนาจในแต่ละใบหรือใบเดียวกัน อนึ่ง กรรมการแต่ละคนอาจมอบอำนาจให้ประธานกรรมการหรือกรรมการคนหนึ่งคนใดมีอำนาจดำเนินคดีแทน โดยให้จัดส่งคำสั่งหรือมติที่ประชุมของคณะบุคคลมาด้วย

สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รับการยกเว้นการเสียค่าธรรมเนียมในการมอบอำนาจ ตามประมวลรัษฎากร ให้จัดเตรียมค่าธรรมเนียม จำนวน ๓๐ บาท ต่อใบมอบอำนาจ ๑ ใบ

ให้หน่วยงานตรวจสอบอำนาจของผู้มอบอำนาจภายหลังจากที่ได้ส่งเรื่องมาให้พนักงานอัยการดำเนินคดีแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับมอบอำนาจก่อนพนักงานอัยการดำเนินการยื่นคำฟ้อง คำให้การ ให้แจ้งพนักงานอัยการทราบพร้อมกับส่งใบมอบอำนาจฉบับใหม่มาด้วย

๑.๓ หนังสือนำเสนอเรื่องให้สำนักงานคดีปกครองดำเนินคดี

ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงเอกสารหรือพยานหลักฐานที่สำคัญไม่ครบถ้วนพนักงานอัยการจะแจ้งให้ตัวความชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมในประเด็นที่ไม่ครบถ้วน และให้ตัวความส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานที่สำคัญให้ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด พนักงานอัยการจะเตือนเป็นหนังสืออีกอย่างน้อย ๑ ครั้ง โดยระบุในหนังสือเตือนครั้งสุดท้ายว่า หากตัวความไม่ชี้แจงข้อเท็จจริงและไม่ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานที่สำคัญ ให้ครบถ้วนตามเวลาที่กำหนดไว้สำนักงานอัยการสูงสุดอาจส่งเรื่องคืน

๑.๔ กรณีนำพยานบุคคลไปพบพนักงานอัยการ

ให้ตัวความนำพยานบุคคลไปพบพนักงานอัยการเพื่อซักถามเพิ่มเติม โดยพนักงานอัยการจะมีหนังสือถึงตัวความเพื่อให้พยานบุคคลมาพบพนักงานอัยการในวันและเวลาที่กำหนด

๑.๕ เงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

การส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีปกครอง ในกรณีว่าต่าง แก่ต่าง หน่วยงานผู้ส่งต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ได้แก่ เงินค่าธรรมเนียมศาลในศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด

การส่งเงินค่าธรรมเนียมไม่ต้องส่งพร้อมเรื่องให้ดำเนินคดี ให้ส่งเมื่อพนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งให้นำเงินค่าธรรมเนียมไปวางศาล การไม่ส่งเงินค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่พนักงานอัยการกำหนดอาจทำให้คดีได้รับความเสียหายได้

การชำระเงินค่าธรรมเนียมศาลสามารถชำระได้เป็นเงินสดหรือเช็ค โดยอัตราค่าธรรมเนียมปรากฏตามภาคผนวก ๗ โดยส่งจ่ายในนาม “เงินค่าธรรมเนียมและเงินค่าปรับของสำนักงานศาลปกครองกลาง” (กรณีเป็นศาลปกครองภูมิภาคให้ระบุชื่อศาลปกครองภูมินั้น)

๑.๖ การไต่สวนคำร้องขอทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง

หนังสือนำส่งเรื่องให้สำนักงานคดีปกครองดำเนินคดี ตัวความจะต้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายในการออกกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี การให้กฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปจะไม่ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลังการทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองนั้นจะเป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะของตัวความ

ตัวความมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือทราบคำสั่งศาล

กรณีจะอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ให้แจ้งความประสงค์ในการอุทธรณ์พร้อมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะหรือต่อสิทธิผู้อุทธรณ์และขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งระงับคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยอุทธรณ์

๒. การประสานงานและการดำเนินการของตัวความหลังการยื่นคำคู่ความ

๒.๑ จัดทำคำชี้แจงเพื่อจัดทำคำให้การเพิ่มเติมแก้คำคัดค้านคำให้การคำแก้คำคัดค้าน

๒.๑.๑ เมื่อหน่วยงานตัวความได้รับหนังสือจากพนักงานอัยการแจ้ง ให้จัดทำคำให้การเพิ่มเติมแก้คำคัดค้านคำให้การ หนังสือดังกล่าวจะแนบคำคัดค้านคำให้การและสำเนายานเอกสารมาพร้อมด้วย

ให้หน่วยงานตัวความรีบดำเนินการตรวจสอบคำคัดค้านคำให้การแล้วรวบรวมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพื่อจัดทำคำให้การเพิ่มเติมแก้คำคัดค้านคำให้การพร้อมยานเอกสาร

๒.๑.๒ ให้รีบส่งให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนโดยด่วนภายในระยะเวลาที่พนักงานอัยการกำหนดไปในหนังสือดังกล่าว ถ้าหากไม่สามารถดำเนินการจัดทำคำให้การเพิ่มเติมแก้คำคัดค้านคำให้การพร้อมพยานเอกสารส่งให้พนักงานอัยการทันภายในกำหนด ให้รีบทำหนังสือแจ้งให้พนักงานอัยการทราบโดยด่วนเพื่อพนักงานอัยการจะได้ยื่นคำร้องขอขยายต่อศาลต่อไป

๒.๑.๓ การชี้แจงให้ชี้แจงเป็นประเด็นตามที่คู่กรณีโต้แย้งมาและหากมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมก็ให้ชี้แจงเพิ่มเติมมาหรือหากเห็นว่าที่คู่กรณีคัดค้านมาได้ชี้แจงไว้ครบถ้วนแล้วโดยไม่ประสงค์จะทำคำให้การเพิ่มเติมอีกก็ให้แจ้งมายังพนักงานอัยการว่าไม่ประสงค์จะทำคำให้การเพิ่มเติมโดยจะขอยืนยันตามที่ชี้แจงไว้แล้ว

๒.๒ การเตรียมพยานบุคคลเพื่อเบิกความต่อศาลในกรณีศาลไต่สวนพยานเพื่อทราบข้อเท็จจริงที่ยังไม่กระจ่างชัด

เนื่องจากตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๖๑ ได้บัญญัติให้ตุลาการศาลปกครองมีอำนาจในการเรียกให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไต่สวนหรือให้ถ้อยคำพร้อมพยานหลักฐานประกอบการพิจารณา เมื่อหน่วยงานตัวความได้รับหนังสือแจ้งจากพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนแล้วให้นำพยานบุคคลพร้อมพยานเอกสารไปศาลตามคำสั่งของศาล โดยให้หน่วยงานตัวความนำพยานบุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์และเป็นผู้จัดทำเอกสารไปศาลเพื่อเบิกความต่อศาลในประเด็นที่ศาลกำหนดพร้อมพยานเอกสารถ้ามี

๒.๓ การเผชิญสืบ

ในบางคดีคู่ความอาจขอให้ศาลตรวจสอบสถานที่ บุคคล หรือสิ่งอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาซึ่งนำมาตรวจสอบในศาลไม่ได้ ศาลมีอำนาจที่จะออกไปเผชิญสืบตรวจสอบนอกศาลได้ในการเผชิญสืบหน่วยงานตัวความจะต้องจัดหายานพาหนะไปรับ และส่งพนักงานอัยการและหรือศาลและจัดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือรู้เห็นในเรื่องดังกล่าว ร่วมไปเผชิญสืบกับพนักงานอัยการ

๒.๔ การโอนสำนวน

การโอนคดีไปยังศาลยุติธรรม ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้วผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้งว่าคดีนี้อยู่ในเขตอำนาจศาลยุติธรรม ต่อมา เมื่อมีคำวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมพนักงานอัยการ สำนักงานคดีปกครองก็จะจัดส่งสำนวนคดีดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการที่คดีอยู่ในเขตอำนาจและพนักงานอัยการ สำนักงานคดีปกครองจะได้มีหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานตัวความให้ทราบว่า คดีได้มีคำวินิจฉัยให้โอนคดีไปยังเขตอำนาจศาลยุติธรรมใดพร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่าได้มีการจัดส่งสำนวนคดีดังกล่าวไปยังสำนักงาน

อัยการที่คดีอยู่ในเขตอำนาจนั้นแล้ว จึงขอให้ตัวความรับผิดชอบดำเนินการติดต่อประสานงานไปยังพนักงานอัยการสำนักงานคดีนั้นๆ ที่มีเขตอำนาจตามที่แจ้งดังกล่าวโดยด่วน

๒.๕ การตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนวันสิ้นสุดแสวงหาข้อเท็จจริง

ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนวันสิ้นสุดแสวงหาข้อเท็จจริงว่ามีข้อเท็จจริงอะไรที่จะเพิ่มเติม เมื่อศาลปกครองได้แจ้งกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริงให้หน่วยงานตัวความตรวจสอบข้อเท็จจริง ดังนี้

(ก) กรณีเป็นผู้ฟ้องคดี ให้ตรวจสอบว่ามีข้อเท็จจริงใดที่ยังขาดตกบกพร่องโดยตรวจสอบจากคำฟ้อง คำคัดค้านคำให้การ และคำแถลงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมต่าง ๆ

(ข) ในกรณีที่เป็นผู้ถูกฟ้องคดี ให้ตรวจสอบจากคำให้การ คำให้การเพิ่มเติมและคำแถลงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมต่าง ๆ ว่ายังมีข้อเท็จจริงใดที่ยังไม่ครบถ้วนถูกต้อง ให้แจ้งพนักงานอัยการทราบเพื่อพนักงานอัยการจะได้ยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลก่อนวันสิ้นสุดแสวงหาข้อเท็จจริง เนื่องจากไม่สามารถชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมหลังวันสิ้นสุดแสวงหาข้อเท็จจริงได้ ตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖๒ บัญญัติว่า “บรรดาคำฟ้องเพิ่มเติม คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม รวมทั้งพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่ยื่นต่อศาลหลังวันสิ้นสุดแสวงหาข้อเท็จจริง ไม่ให้ศาลรับไว้เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนคดี”

๒.๖ วันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก

ก่อนวันนัดนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกศาลปกครองจะส่งคำสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนมาให้ และพนักงานอัยการผู้รับมอบอำนาจจะจัดส่งให้หน่วยงานตัวความตรวจสอบว่ามีข้อเท็จจริงใดที่ไม่ถูกต้องหรือบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริงที่ได้ให้ไว้ในคำฟ้อง คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติมหรือไม่แล้วให้แจ้งให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทราบ เพื่อจะได้ยื่นคำชี้แจงแถลงให้ศาลทราบต่อไปและให้นำพยานมาให้ถ้อยคำประกอบคำแถลงดังกล่าวเพื่อยืนยันหรือหักล้างข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเพิ่มเติมในวันกำหนดวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกก็ได้

๒.๗ แจ้งผลคดี

ในกรณีที่ศาลปกครองมีหมายถึงตัวความนัดฟังคำพิพากษาให้หน่วยงาน ตัวความทำใบมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ของตนไปศาลในวันนัดฟังคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นและคัดสำเนาคำพิพากษาส่งมอบให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนโดยด่วน

เมื่อพนักงานอัยการได้ทราบคำพิพากษาแล้วจะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานตัวความพิจารณาว่าประสงค์จะอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์ตามความเห็นของพนักงานอัยการต่อไป โดยแยกได้ ๒ กรณีคือ

๒.๗.๑ กรณีที่ศาลพิพากษาให้ตัวความชนะคดีเต็มตามฟ้องในกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี หรือพิพากษายกฟ้อง ในกรณีที่เป็นผู้ถูกฟ้องคดี พนักงานอัยการจะมีคำสั่งไม่อุทธรณ์ และแจ้งตัว ความเพื่อทราบ

๒.๗.๒ กรณีที่ศาลพิพากษา ยกฟ้อง หรือ ให้ชนะคดีบางส่วนไม่เต็มตามฟ้อง ใน กรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดีหรือ พิจารณาให้ตัวความแพ้คดี ในกรณีที่เป็นผู้ถูกฟ้องคดีพนักงานอัยการจะมี คำสั่งเห็นควรอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์ตามเหตุผลแห่งมูลคดีและแจ้งตัวความเพื่อพิจารณาว่าสมควร จะอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์

ถ้าตัวความมีความประสงค์ประการใด ให้แจ้งพนักงานอัยการทราบภายใน ระยะเวลาที่กำหนด เพราะระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์มีกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันอ่านคำพิพากษา และไม่อาจขยายระยะเวลาดังกล่าวได้